

OBAMA ASETTAA TALOUDEN RATTAAT HEVOSEN ETEEN

Peter Schiff – 27.02.2009

Ensimmäisessä televisioidussa puheessaan kongressin edessä presidentti Obama vakuutti, että vauraus palaa heti kun valtio saa talouden luottovirrat entiselleen. Hänelle saattaa tulla yllätyksenä, mutta talous ei voi pyöriä kulutusluotoilla. Kaiken lisäksi luottovirrat Yhdysvaltoihin pysähtyivät erittäin hyvästä syystä: ei ole enää säästöjä mistä lainata. Valtion pyrkimykset saattaa luottoja yksinkertaisesti saataville ilman tuottavan kapasiteetin jälleenrakentamista tai lisääntyneitä säästöjä ovat tuomitut tuhoamaan, mitä taloudestamme on enää jäljellä.

Obamatalouden keskeisiä periaatteita vaikuttavat olevan, että luottojen saatavuus mahdollistaa ihmisille rahojen lainaamisen tavaroiden ostamiseen, kulutus tulee kannustamaan tuotantoa ja työllisyyttä ja näin talous tulee kasvamaan. Tämä on viehättävä ja kaunis kuva, mutta sillä ei ole mitään tekemistä sen kanssa kuinka talous toimii. Presidentti ei ymmärrä, että tuotanto tekee kulutuksen mahdolliseksi ja säästöt mahdollistavat luotot. Nykyaikaisen talouden laajuus ja monimutkaisuus ovat hämärtäneet nämä yksinkertaiset asiat, mutta näkymän kaventaminen pienempään mittakaavaan saattaa auttaa usvan hälventämisessä.

Oletetaan hyvin pieni vaihdantatalous koostuen ainoastaan kolmesta henkilöstä: lihakauppiasta, leipurista ja kynttilöiden valmistajasta. Jos kynttilänvalmistaja haluaa leipää tai lihaa, hän tekee kynttilöitä ja käy niillä kauppaa. Kynttilänvalmistaja haluaa aina ruokaa, mutta hänen kysyntänsä voidaan tyydyttää ainoastaan, jos hän tekee kynttilöitä, joita ilman hän tulee nälkäiseksi. Pelkkä tosiasia, että hän haluaa leipää ja lihaa, on merkityksetön.

Saapukoon luoton taikasauva, jonka monet uskovan voivan korvata tuotannon. Oletetaan lihakauppiaan onnistuneen tuottamaan ylimääräistä lihaa ja hänellä on enemmän kuin hän päivittäin tarvitsee. Kynttilänvalmistaja tiedostaa tämän ja pyytää lihakauppiaalta pihviä lainaksi käydäkseen sillä leipurin kanssa kauppaa leivästä. Tämän maksutapahtuman toteutumiseksi lihakauppiaan on ensin täytynyt valmistaa lihaa, jota hän ei ole kuluttanut (säästöt). Tämän jälkeen hän lainaa säästönsä kynttilänvalmistajalle, joka laatii lihakauppiaille lapun lupauksesta maksaa velkansa

kynttilöissä.

Tällä kertaa lihakauppiaan pihvin valmistus mahdollisti kynttiläntekijän leivän ostamisen, joka myös täytyi valmistaa. Se tosiasia, että kynttilänvalmistajan saatavilla oli luottoa, ei lisännyt kysyntää tai vahvistanut taloutta. Itse asiassa käyttämällä ostamiseen luottoa kynttilöiden sijaan, taloudessa on nyt vähemmän kynttilöitä ja lihakauppialla vähemmän pihvejä, joilla hän voi ostaa itselleen leipää. Äsken siis tapahtui seuraavaa: säästöjensä avulla lihakauppias lainasi tuotannolla luomaansa ostovoimaa kynttilänvalmistajalle, joka käytti sitä leivän ostamiseen.

Vastaavasti kynttilänvalmistaja olisi voinut tarjota ”kynttilävelkakirjaa” suoraan leipurille. Mutta jälleen kerran ostotapahtuma olisi voinut onnistua ainoastaan, jos leipuri olisi tosiaankin leiponut leivän, jota hän ei itse olisi kuluttanut ja näin ollen hän pystyisi lainaamaan säästöjään kynttilänvalmistajalle. Koska leipuri lainasi leipänsä kynttilänvalmistajalle, hänellä ei ole enää leipää jolla käydä kauppaa itselleen pihvistä.

Luotto ei millään tavalla lisää kokonaiskulutusta tässä yhteisössä, se pelkästään muuttaa kulutuksen jakaantumista tilapäisesti. Ainoa tapa kokonaiskysynnän kasvulle on kynttilöiden, pihvin ja leivän tuotannon lisääminen.

Eräs tapa jolla luottoa voitaisiin käyttää tämän talouden kasvattamiseen olisi, että kynttilänvalmistaja lainaisi leipää ja pihviä tullakseen toimeen sillä aikaa kun hän parantaa kynttilänvalmistuslaitteistonsa tuotantokapasiteettia. Jos hän menestyy, hän pystyy maksamaan lainansa takaisin lisääntyneestä tuotannostaan korkojen kera ja hyötyisi siten lisääntyneestä tuottavuudesta. Tässä tapauksessa lihakauppiaan ja leipurin alhaisempi kulutus johtaisi säästöjen kertymiseen, jotka tämän jälkeen lainattaisiin kynttilänvalmistajalle rahoittamaan hänen pääomainvestointejaan. Jos lihakauppias ja leipuri olisivat kuluttaneet kaiken tuotantonsa, yhtään säästöjä ei olisi kertynyt ja luottoa ei olisi ollut saatavilla kynttilänvalmistajalle, anastaen näin yhteisöltä lisääntyneen tuottavuuden joka siitä olisi seurannut.

Toisaalta jos kynttilänvalmistaja olisi ainoastaan lainannut leipää ja lihaa ottaakseen

lomaa kynttilänvalmistuksesta, yhteisö ei olisi hyötynyt mitenkään ja olisi hyvin todennäköistä, ettei kynttilänvalmistaja pystyisi maksamaan lainaansa takaisin. Tässä tapauksessa kuluttajaluoton lisääminen haaskaa säästöjä, joita ei ole enää saatavilla muiden tuotantoinvestointien rahoittamiseen.

Mitä tapahtuisi jos luonnonkatastrofi tuhoaisi kaikki kynttilöiden, leivän ja lihan valmistukseen käytetyt laitteet? Kohdatessaan vaarallisen pulan ruuasta ja valaistuksesta Barack Obama tarjoaisi talouden elvyttämistä jakamalla rahaksi kutsuttuja paperinpalasia ja takaisi lainoja kaikille kulutusta haluaville. Mitä hyötyä rahasta olisi? Saisivatko nämä paperinpalat tai lainat tuotteet ilmestymään taianomaisesti?

Paperirahan tuominen tähän talouteen ainoastaan lisää lihakauppiaan, leipurin ja kynttilänvalmistajan kykyä nostaa hintoja (mitattuna rahassa eikä kauppaa käydyissä tuotteissa) sen jälkeen kun tuotteita on jälleen aloitettu valmistamaan. Ainoa tapa vaurauden palauttamiseen on korjata tuhoutuneet laitteet ja aloittaa tuotanto uudelleen.

Surullinen totuus on, että Amerikan talouden tuotantokapasiteetti on pääosin riekaleina. Valmistava taloutemme on korvattu riippuvuudella terveydenhuollosta, rahoituspalveluista ja valtion kulutuksesta. Tällaiseen järjestelmän vapaamman luoton ja suuremman paperirahamäärän tuominen ei tee mitään muuta kuin lisää inflaatiota. Meidän tulee palata takaisin tuotannon perusteisiin. Se ei tule olemaan helppoa, mutta se toimii.

Presidentti Obama haluaisi meidän kaikkien uskovan, että voimme kaikki viettää päivän rentoutuen kylpyammeessa sillä aikaa kun hänen painokoneensa tekevät kaiken työn meidän puolestamme. Ongelmana on vain, että kun nousemme kylpyammeesta päivälliselle, lautasellamme on ainoastaan velkakirja pihvistä.

Copyright © 2009 [Euro Pacific Capital](#)
Translation copyright © 2009 Petri Kajander